

MOCCA Over Cultuureducatie voor culturele instellingen en kunstenaars

Nieuwsbrief voor Culturele Instellingen

Samenwerking

We horen het van steeds meer scholen: "We kiezen ervoor verschillende disciplines aan te bieden, opdat de kinderen kennis kunnen maken met zoveel mogelijk richtingen."

Kinderen moeten kunst ervaren. Dat vinden de leerkrachten. Daarom kiezen ze voor actieve kunstbelevingsprojecten die zij samen met culturele instellingen en kunstenaars ontwikkelen. Muziek, drama, erfgoed, letteren en

beeldende vorming worden daarom tot een thematisch programma gecombineerd, waar de hele school enkele weken in wordt ondergedompeld.

Dat vraagt om een goede afstemming binnen het schoolteam en om samenwerking. Niet alleen van de kunstenaars en instellingen met de scholen, maar ook van de culturele instellingen onderling.

Die samenwerking gaat niet altijd gemakkelijk. Dat horen we ook. Maar een goede voorbereiding leidt tot mooie projecten. Het Grafisch Werkcentrum Amsterdam en de 8e Montessorischool Zeeburg vertellen daar met plezier over in deze nieuwsbrief.

Wil je nog meer weten over keuzes van Amsterdamse scholen en trends in cultuureducatie? Lees dan het Trendrapport Cultuureducatie 2010. Dit rapport en andere rapporten, zoals een onderzoek naar de ervaringen van de bik lichting 2009, zijn te vinden op http://www.mocca-amsterdam.nl/uploads/docs/info/mocca_trendrapport_2010_911.pdf.

En bel of mail ons met je vragen over cultuureducatie, daar zijn we voor.

Hartelijke groet,

Peggy Brandon
 Directeur Mocca

AGENDA

- **18 januari:** Informatieavond Master Kunsteducatie op Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK)
- **25 januari:** Dag van de Cultuureducatie 2011 in Gent, België
- **25-29 januari:** Nationale Onderwijstentoonstelling in de Jaarbeurs, Utrecht
- **27 januari:** Gedichtendag 2011, thema Nacht, locaties door heel Nederland
- **31 januari:** Informatieavond Master Kunsteducatie bij ArtEZ, Zwolle
- **31 januari:** Spreekuur Amsterdams Fonds voor de Kunst
- **9 februari:** Mocca workshop 'Beleid Belicht' (VOL)
- **28 februari:** Spreekuur Amsterdams Fonds voor de Kunst

MEDEDELING

Tijdens de kerstvakantie zijn we van 24 december tot en met 4 januari gesloten. Vanaf 5 januari kun je uiteraard weer bij ons terecht voor al je vragen over cultuureducatie in 2011 en daarna.

Mocca Nieuwsflits

Cultuureducatie in Amsterdam 2011

Mocca organiseert jaarlijks de bijeenkomst 'Cultuureducatie in Amsterdam' waar scholen en culturele instellingen elkaar ontmoeten. In 2011 vindt deze plaats op 6 of 13 april van 12.30 tot 17.00 uur; reserveer beide data alvast in je agenda! Het wordt weer een interessante

middag met een plenair programma, inspirerende presentaties en de cultuureducatie-informatiemarkt. Houd je mail in de gaten, want er is een beperkt aantal plekken voor de cultuureducatie-informatiemarkt.

Pleidooi behoud CJP Cultuurkaart

Culturele instellingen, docenten en schooldirecties informeerden op 8 december met 1300 persoonlijke pleidooien de Tweede Kamer over de gevolgen van afschaffing van de Cultuurkaart. In het Regeerakkoord was deze

bezuinigingsmaatregel van 10,8 miljoen euro jaarlijks al vastgelegd. Het pleidooi is aangevuld met de laatste cijfers over het gebruik van de Cultuurkaart. 99,7 procent van de scholen doet mee aan de regeling. 88 procent van de scholieren gebruikt de kaart. De Cultuurkaart wordt het meest gebruikt bij centra voor de kunsten (18 procent), voor lessen in muziek en tekenen of andere kunstbeoefening. Theaterbezoek komt op de tweede plaats. Slechts 4 procent van het tegoed gaat op aan bioscoopbezoek. Meer informatie over de Cultuurkaart?

Zie www.cultuurkaart.nl

Meer ondernemerschap en voldoende publiek

Culturele instellingen verliezen subsidie als ze er niet in slagen voldoende bezoekers te trekken en eigen inkomsten binnen te halen. Bovendien krijgen alle gesubsidieerde instellingen vanaf 2013 een korting opgelegd, ook de musea. Het jaar daarna zal een aantal instellingen niet meer worden gesubsidieerd. Dit schreef staatssecretaris Albe Zijlstra van Cultuur op 6 december in een brief aan de Tweede Kamer. Zijlstra geeft de kunstwereld drie jaar de tijd om zich aan te passen. Vanaf 1 januari 2014 wil hij jaarlijks 200 miljoen euro minder uitgegeven aan kunst en cultuur. Alleen instellingen die van (inter)nationale betekenis zijn, worden nog door het Rijk gesubsidieerd, zegt Zijlstra. Ook moeten ze aan participatie en educatie doen en voldoende toegankelijk voor kinderen en jongeren zijn.

Het Van Eesterenmuseum

Vrijdag 15 oktober 2010 heeft het Van Eesterenmuseum in Amsterdam Nieuw-West de deuren geopend, een museum over de stedenbouwkundige Cornelis van Eesteren en zijn wereldberoemde Westelijke Tuinsteden. De Westelijke Tuinsteden, Amsterdam Nieuw-West, vormt het hoogtepunt van naoorlogse stedenbouw en architectuur in Nederland.

Het Van Eesterenmuseum bestaat uit een binnen- en buitenmuseum. Ook heeft het museum een educatieprogramma: 'Bekijk je wijk' is een wijkgericht programma voor leerlingen van het voortgezet onderwijs. Het ontstond uit een samenwerking tussen het Van Eesterenmuseum, ARCAM en Bureau Monumenten en Archeologie Amsterdam.

Voor meer informatie: www.vaneesterenmuseum.nl

Beleid Belicht

Wie: Anita Drachman, docent beeldende vorming (bevo) en interne cultuurcoördinator (icc'er)
School: 8e Montessorischool Zeeburg
Over: Cultuureducatieplan

© 8e Montessorischool

8e Montessorischool Zeeburg

Mocca begeleidt Amsterdamse scholen bij het maken van cultuureducatieplannen. Dit past binnen het Amsterdamse systeem van vraaggestuurde cultuureducatie. Zorg dat de vraag helder is en zoek binnen die vraag naar passend aanbod. Culturele instellingen en kunstenaars zijn benieuwd: hoe ziet zo'n cultuureducatieplan eruit? Dit terugkerend onderdeel in de nieuwsbrief licht een tipje van de sluier op. Iedere nieuwsbrief komen andere docenten aan het woord.

buiten de school, ACCU-edu, die kunst en techniek met elkaar verweeft. Anita: "Het is belangrijk dat leerlingen kennismaken met de visies van verschillende kunstenaars, dat verruimt hun blik."

"Het beleid breiden we in de toekomst uit met het gebruik van nieuwe media", vertelt Anita. "Van het komend dramaproject wil ik leerlingen ook een filmregistratie laten maken." Leerlingen werken dan naast thematisch ook multidisciplinair. "En we willen meer de buurt in, zodat leerlingen zich bewust worden van de culturele geschiedenis van hun buurt."

© 8e Montessorischool

8e Montessorischool Zeeburg

Met Anita Drachman besprak ik het cultuureducatieplan van de 8e Montessorischool Zeeburg. Hun visie op cultuureducatie richt zich op vier hoofddisciplines: dans, drama, muziek en beeldend. In het beleidsplan staat dat de school ieder schooljaar een groot project voor alle

leerlingen organiseert, binnen een van deze disciplines. Daarnaast werkt Anita altijd met een werkgroep samen waarmee ze een bijpassend thema zoekt.

Dit jaar is de discipline drama aan bod. Thema wordt de Canon van Nederland. "Aanvankelijk was het thema 'haven'. Maar we spraken met Stichting Educatieve Projecten (SEP) nog eens over ons thema, en we kwamen erachter dat we op zoek wilden naar het culturele erfgoed in de buurt, de haven, reizen en immigratie. Een mooi, overkoepelend thema hiervoor vormde de Canon van Nederland."

Enkele jaren geleden stond het schoolbrede project in het teken van de discipline muziek en het thema techniek. Ook destijds werkte Anita intensief samen met een culturele instelling van

"Ik zoek kunstenaars die inspirerend meedenken"

Anita wil graag met kunstenaars samenwerken, met de nadruk op 'samen'.

Anita's tip: "Ik zoek altijd iemand die inspirerend meedenkt. Graag zou ik ook zien dat kunstenaars zich verenigen in een soort clusters: dan kunnen ze gezamenlijk alle 540 leerlingen aan. Culturele instellingen en kunstenaars hebben veel expertise. Het mooiste is het als zij deze inzetten voor de scholen waarmee ze willen werken."

Meer informatie over de Canon:
www.entoen.nu

Kiran Sukul
 Accountmanager Cultuur

Thematisch werken op school, het Grafisch Werkcentrum Amsterdam vertelt

Het onderwerp van deze nieuwsbrief is thematisch werken. Het Grafisch Werkcentrum Amsterdam (GWA) heeft op de Mokka database aangegeven dat ze op thema kunnen werken. Daarom stapte ik op mijn fiets naar Amsterdam-Oost om aan GWA te vragen hoe zij te werk gaan met scholen. Ik sprak daar tussen de ambachtelijke drukwerkmachines met Carola Rombouts en Corine Elemans.

Medewerker Wiek van GWA met leerlingen

Het GWA wil het grafisch erfgoed behouden en in praktijk ermee aan de slag gaan met leerlingen van onderwijsinstellingen. Ze doen dit door het initiëren en geven van lessen en projecten; ze gebruiken als medium grafische technieken zoals letterzetten en drukken, linoleum- en

houtsnede, etsen en sjabloneren. De projecten die ze tot nu toe hebben gedaan en in de planning staan, zijn vaak aan de hand van een thema. Zo maakten ze met groepen acht van Dalton-school de Meer een afscheidsboek. Verder deden ze een project waarbij leerlingen een kookboek maakten met culinaire hoogtepunten van vijf landen. Andere thematische projecten waren naar aanleiding van de Kinderboekenweek, oude en nieuwe ambachten, de poëzieweek en – met een gymnasium – Griekse mythologie.

Waarom kan het GWA zo gemakkelijk inspelen op alle te bedenken thema's? Corine: "We zitten zelf niet aan onderwerpen vast, maar enkel en alleen aan de ambachten. Dus als een project met taal, geschiedenis, of welk ander vak ook, te maken heeft, dan kunnen we er iets mee."

De thema's worden aangedragen door de school of door het GWA zelf. Dat heeft steeds meer voorbeeldprojecten waar een school uit kan kiezen, maar het liefst gaan ze in gesprek met

Grafisch Werkcentrum Amsterdam

een school. Carola: "Dat werkt het best. Het liefst heb ik dat ze hier komen kijken en dat we dan in gesprek gaan over het uiteindelijke project. Door thematisch te werken zit er een groter verhaal aan het project vast en wordt het voor zowel de school als het GWA meer dan knutselen."

Het is een bewuste keuze om maatwerk te leveren aan de scholen. Carola: "Iedereen kan nu met eigen ideeën komen en vervolgens komen we samen tot het eindproduct. Ik vind ook dat je daarvoor open moet staan. Het is zeker een bewuste keuze om alle mogelijke vormen open te houden." Ze merken dat de scholen het fijn vinden om op deze manier te werken. Docenten hebben vaak veel plannen en ideeën, maar vinden het fijn als het GWA met concrete ideeën komt waar zelf nog mee te spelen valt. Corine: "Een opgelegd plan zou te beperkt zijn. De docenten weten wat er in de school speelt en belangrijk is. Dat weten wij niet, want dat is op elke school anders. Het leuke is dat je elkaar zo kunt helpen."

Martijn Pool
 Accountmanager Cultuur

Evalueren doet begeren

Een nieuw onderwerp in deze nieuwsbrief is 'Evalueren doet begeren'. Hierin publiceren we steeds een project dat geëvalueerd en uitvoerig toegelicht is door een leerkracht.

Op de Mocca website staan evaluaties van jullie projecten, ingevuld door scholen. Zo kun je zelf teruglezen hoe een school je project of je instelling beoordeelt. Het is ook handig en slim om je te laten evalueren, want andere scholen zien hoe een project of de samenwerking met jou is bevallen bij een van hun collega's. Als je een goede evaluatie te pakken hebt, betekent dit dat je extra interessant bent voor een andere school.

Een interne cultuurcoördinator zei: "Ik zag een goede evaluatie bij een project op jullie website. Deze evaluatie was ingevuld door een school die ik ken, met hetzelfde type onderwijs en vergelijkbare kinderopopulatie. Omdat zij deze instelling goed vinden, ga ik het project afnemen."

Evaluaties

★★★★☆ **De Kleine Reus | Primair onderwijs | deelname: 1 april 2007**

26-11-2010 09:10

Johanna heeft een prachtig decor gemaakt met onze groep 6. ik vond het knap hoe ze met heel weinig financiële middelen en een ogenschijnlijk simpele werkwijze, zo'n resultaat wist te behalen. Ze wist de leerlingen goed te motiveren en genereerde een enorme betrokkenheid. Ze zet hiervoor haar eigen enthousiasme en betrokkenheid in.

Voorgesprek plaatsgevonden? Ja
 Pedagogische, didactische kwaliteiten ★★★★★
 Aansluiting belevingswereld ★★★★★
 Flexibiliteit ★★★★★
 Doelstellingen ★★★★★
 Organisatie en coördinatie ★★★★★
 Als leerkracht actief aanwezig? Ja
 Tevreden over prijs/kwaliteit? Ja
 Toekomstige samenwerking? Ja
 Waardering project ★★★★★

Ja
 ★★★★★
 ★★★★★
 ★★★★★
 ★★★★★
 ★★★★★
 Ja
 Ja
 Ja
 ★★★★★

Zorg dus dat je wordt geëvalueerd!

De evaluaties kunnen alleen door scholen worden ingevuld via een speciale, besloten, link. Als de school waarmee je werkt de link naar het evaluatieformulier niet meer heeft, kun je ze verwijzen naar de link op de homepage van de Mocca website, www.mocca-amsterdam.nl/evaluatie/aanvragen, of stuur een e-mail naar info@mocca-amsterdam.nl met de informatie van de school.

Decors maken

© Johanna Sinnige

Wie: Johanna Sinnige
Welk project: Decors maken

"We gaan een groot decor schilderen bij een toneel- of dansproductie of musical. Eerst brainstormen rond het onderwerp, dan schetsen, eventueel buiten. Vervolgens de schetsen groot op doek plaatsen. Met grotere kinderen kan ik er een kunsthistorische les bij betrekken. Dan de grote vormen schilderen, later de details. Ik help ze met mengen, benadruk en bespreek kleur- en vormschoonheid. Met de kinderen bekijk ik het proces en het resultaat. De kinderen zijn verbaasd dat ze dit zelf en met elkaar gemaakt hebben."

Cultuureducatie Euro's

Amsterdams Fonds voor de Kunst

Bij het Amsterdams Fonds voor de Kunst kun je als culturele instelling of kunstenaar een aanvraag indienen voor de ontwikkeling van cultuureducatieve projecten. Dit geldt voor binnen-schoolse projecten, maar ook voor voor- of naschoolse culturele activiteiten. Culturele instellingen die een kleine aanvraag indienen, tot 3000 euro, mogen het Spreekuur van het Fonds bezoeken, iedere laatste maandag van de maand. Let op, dit is geen inloopsprekuur. Tot twee weken van tevoren kun je je online aanmelden. Het Fonds belooft de aanvrager de dag erna te informeren over een eventuele bijdrage.

Alleen aanvragers die nooit eerder een bijdrage hebben ontvangen van het Fonds kunnen een afspraak maken voor het Spreekuur.

Meer informatie: www.amsterdamsfondsvoordekunst.nl

Central de Cultura

Het Fonds voor Cultuurparticipatie zet in de toekomst in op duurzame samenwerking tussen Nederlandse en Braziliaanse doelgroepen. De projecten binnen 'Central de Cultura' die in Nederland en Brazilië van start gaan, zullen erop gericht zijn uitwisseling en wederzijdse beïnvloeding en inspiratie tot stand te brengen. Deze regeling stelt in eerste instantie jongeren, urban culture en community art centraal. Doel van de regeling is jongeren de mogelijkheid bieden kennis en vaardigheden uit

te wisselen en nieuwe inspiratie op te doen om zichzelf verder te ontwikkelen. Heb je ideeën?

Zie: www.cultuurparticipatie.nl

Online aanvragen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie

Vanaf januari 2011 kunnen aanvragers een digitale aanvraag bij het Fonds voor Cultuurparticipatie

indienen. Het uitprinten en opsturen van papieren documenten komt te vervallen. Een aanvraag indienen bij het Fonds voor Cultuurparticipatie gaat nu nog via papieren documenten die te downloaden zijn van de website. Via de website informeert het Fonds over de voortgang.

Zie: www.cultuurparticipatie.nl

Accountmanagers Cultuur

© Anouck Wolf
 Fleur de Kort
 T: 06 50734414

© Anouck Wolf
 Kiran Sukul
 T: 06 52308996

© Kenneth Renardus
 Martijn Pool
 T: 06 46056424

E: fdekort@mocca-amsterdam.nl

E: ksukul@mocca-amsterdam.nl

E: mpool@mocca-amsterdam.nl

